

Søgne kommune
Att: Steinar Sunde
Postboks 1051
4682 SØGNE

Søgne kommune - Fredningsområde for hummer

Søgne kommune har anmodet Fiskeridirektoratet om å opprette fredningsområde for hummer i Søgne kommune i medhold av Havressurslovens §16 i et areal på ca syv km² i Torvefjorden og Høllefjorden i Søgne kommune.

Bakgrunn:

Den 29.1.2014 inviterte Fiskeridirektoratet interesserte kystkommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer. Vi la vekt på at det er viktig å legge til rette for en utvikling der kommuner og lokale interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessene i samarbeid med Fiskeridirektoratet. Slike «nedenfra-og-opp-initiativer vil legge til rette for gode prosesser på lokalt nivå, noe som igjen kan sikre vedtakene god lokal forankring. Fiskeridirektoratet inviterte derfor interesserte kommuner til å ta kontakt.

Fiskeridirektoratet informerte i det samme skrivet at følgende retningslinjer vil bli lagt til grunn for valg av område:

- Det må være en rimelig god hummerbestand i områder som velges ut. Området skal ha et godt vannmiljø og varierte bunnforhold som er egnet for hummer. Det må tas hensyn til hummerens vandring mellom grunt og dypere vann.
- Det er ikke nødvendig med en særskilt vitenskapelig begrunnelse for valg av område. Lokal kunnskap vil normalt være tilstrekkelig. Det vil ikke bli stilt krav om at bestanden i et område skal kartlegges før valg av område, eller at bestandsutviklingen må følges opp i etterkant.
- Ett område per kommune er tenkt som utgangspunkt. Vi presiserer at formålet med vernet er å bevare og styrke hummerbestanden, og at eventuelle andre verneformål ikke blir vektlagt når område skal velges.
- De fire fredningsområdene fra 2006 varierer fra ca 0,5 til ca 1 kvadratkilometer. I Tvedestrand er det under prosjektet «Aktiv Forvaltning» etablert et

bevaringsområde i ytre skjærgård på ca 4,9 kvadratkilometer. Størrelsen på områdene bør ligge innenfor intervallet 0,5 til 4,9.

- Det må være mulig å identifisere området noenlunde presist uten å måtte benytte navigasjonsutstyr som ikke normalt finnes i en mindre fritidsbåt. Referansepunkt på land kan dermed bli nødvendig.

Følgende retningslinjer gjelder for prosessen:

- Det er kommunen som må ta initiativ til å sette i gang en prosess med sikte på å etablere et fredningsområde for hummer.
- Eventuelle interesseorganisasjoner eller andre interesserte, som henvender seg til Fiskeridirektoratet for å ta initiativ til å opprette et fredningsområde, vil bli henvist til kommunen.
- Kommunens beslutning om å ta initiativ oversendes til Fiskeridirektoratets regionskontor.
- Den videre prosessen gjennomføres av kommunen i samspill med regionskontoret. Prosessen vil omfatte å:
  - Utarbeide forslag til områder
  - Kartlegge fiskeriaktiviteten i dem
  - Identifisere og vurdere eventuelle interessemotsetninger
  - Holde lokale høringer
- Fiskeridirektoratet vil bidra med informasjon om fiskeriaktiviteten i områdene, i tillegg til den som må hentes fra relevante interesseorganisasjoner. Yrkesfiskere, både de lokale og de som er hjemmehørende andre steder, samt aktive fritidsfiskere, vil være gode informanter i prosessen med å identifisere egnede områder for hummeren.
- Den lokale kunnskapen som benyttes, alt informasjonsarbeid og høringer skal dokumenteres. Det vil bli lagt vekt på om bredden i arbeidet er tilstrekkelig til at alle relevante interesser og dermed eventuelle interessemotsetninger er kartlagt. Dette er nødvendig for å sikre at det velges ut områder som er så godt lokalt forankret at reglene blir fulgt opp uten at det må brukes mye ressurser på kontroll.
- Kommunens forslag til fredningsområde må behandles politisk før det sendes over til Fiskeridirektoratets regionskontor. Regionskontoret vurderer så om forslaget er tilstrekkelig dokumentert til at det kan sendes videre til Fiskeridirektoratets hovedkontor for videre behandling. Den videre behandlingen vil omfatte en formell høring før det fastsettes forskrift om fredningsområde i medhold av havressursloven.

Kommunen sin behandling av saken:

Søgne kommune har hatt saken på lokal høring etter initiativ fra Naturvernforbundet i 2018 og fikk følgende hørings svar:

1. Vest-Agder fylkeskommune: Ingen merknader.

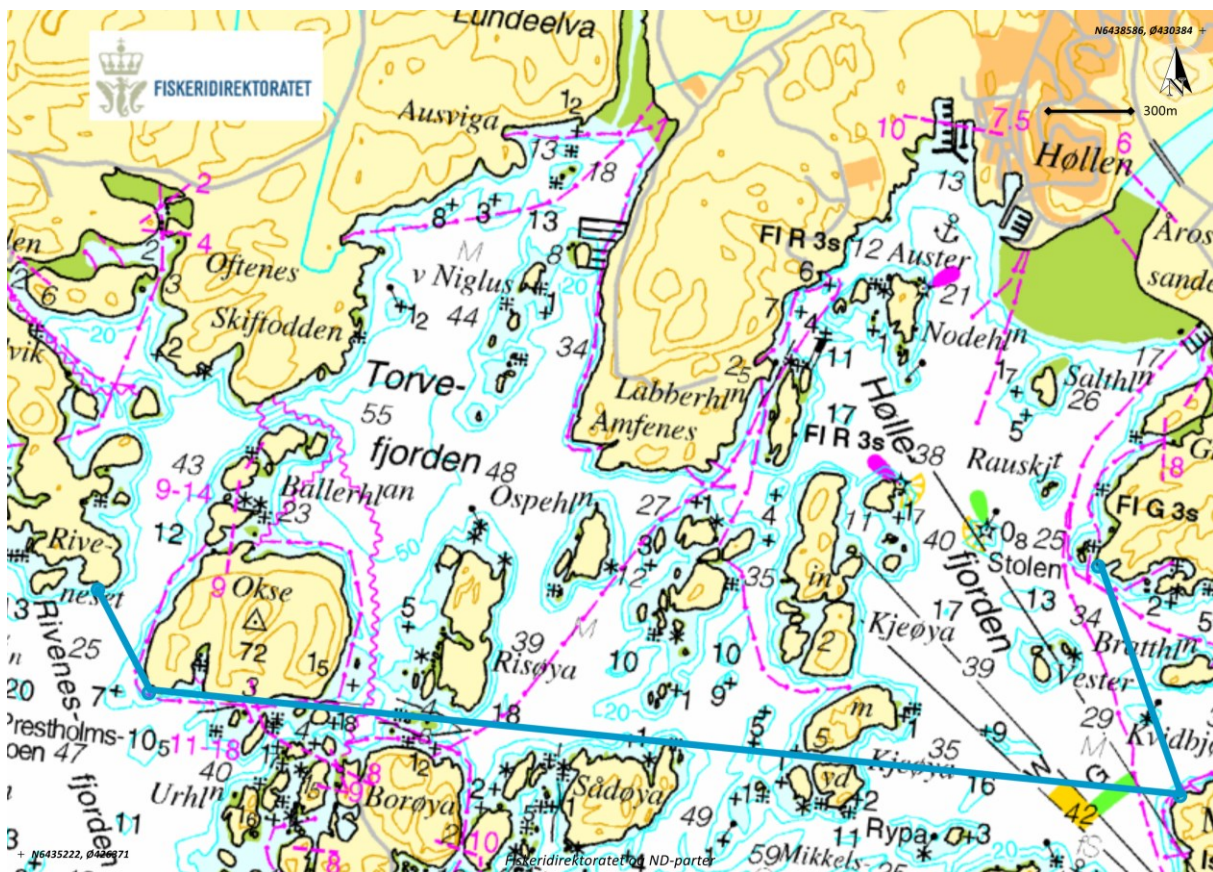

2. Naturvernforbundet: Svært positive, viser bl.a. at forslaget er kommet til etter påtrykk fra m.a. Naturvernforbundet. anbefaler at området følger en linje fra Skarpøya, gjennom Kjeøysundet, til nordsiden av Sådøya – Vestre Knudsholmen – Borøy – Lauholmen – østsiden av Okse – Ballerholmene – Ballersundet til land. Dette er en annen avgrensning enn det som kommunen foreslo i sin lokale høring.
3. Søgne Fiskerlag: Prinsipielt positive til initiativet men har innvendinger mot prosessen forut for kommunens høring og mot det foreslåtte området. Fiskerlaget skriver blant annet:
  - a. De innspill Fiskerlaget har kommet med i prosessen fram mot den lokale høringen er ikke blitt hørt eller tatt hensyn til
  - b. Foreslåtte fredningsområde er i konflikt mot yrkesfisket, og vil være hemmende mot både dagens og framtidig utvikling av kystfiske i Søgne
  - c. Søgne Fiskerlag har i prosessen fremmet forslag om konkrete alternative områder der yrkesfisket i mindre grad er påvirket og der den forventede «realeffekt» av vern på målarten (hummer) vil være betydelig høyere
  - d. Søgne Fiskerlag tilrår en dialog rundt alternative områder enn det som er foreslått
4. Foreningen Skolehuset, Ny-Hellesund: Berømmer kommunen og viser til at de har hatt en rekke åpne møter med forskere om bestandssituasjonen for hummer, torsk og leppefisk.
  - a. Vil også beskytte kysttorsk og leppefisk
  - b. Foreslår at området utvides til nordsiden av Sådøya/Borøya og østsiden av Okse for deretter å føres fram til land ved Oftenes.
  - c. Tror fredningsområdet vil være positivt for friluftsopplevelser i Søgneskjærgården
  - d. Havforskningsinstituttet: Mener det foreslåtte området vil kunne styrke hummerbestanden med mulige positive ringvirkninger for bestanden og fisket i større deler av kystområdet. Mener også at området ser lovende ut for torsk.

Kommunestyret i Søgne kommune vedtok den 25.10.2018 å sende følgende forslag til fredningsområde for hummer til Fiskeridirektoratet for videre behandling. Areal: 6,7 km², Koordinater (EPSG:32632):

X: 6436210.543	Y: 426588.329
X: 6435853.168	Y: 426776.452
X: 6435811.416	Y: 430542.830
X: 6436618.378	Y: 430173.516

I Forskrift om Fredningsområder for hummer (FOR-2006*07-06-883) angis koordinatene noe annerledes: Forskriften opererer med følgende former for koordinatfesting:

Angivelse i grader, minutter og desimalsekunder

58° 03' 40,59" N   7° 45' 19,28" Ø
 58° 03' 29,22" N   7° 45' 32,95" Ø
 58° 03' 30,03" N   7° 49' 22,67" Ø
 58° 03' 55,91" N   7° 48' 59,30" Ø

Angivelse i grader og desimalminutter

58° 03,676' N   7° 45,321' Ø
 58° 03,487' N   7° 45,549' Ø
 58° 03,501' N   7° 49,378' Ø
 58° 03,932' N   7° 48,988' Ø

Mellom det første og fjerde punktet følger grensen sjølinjen.

Til høringsinnspillene:

Fiskeridirektoratet region Sør reagerte på at Fiskerlaget hadde hatt innvendinger mot både prosessen og det foreslåtte området. Vi noterte også at Fiskerlaget hadde foreslått til alternative områder de mente var bedre både fra et bestandsmessig ståsted og som ville medføre mindre konflikt – uten at dette er blitt synliggjort i kommunens oversendelse av saken. På denne bakgrunnen henvendte vi oss til kommunen og ba kommunen om å innlede dialog med Fiskerlaget med det formål å komme fram til et omforent forslag til fredningsområder for hummer. Vår begrunnelse for dette var at yrkesfiskerne er en brukergruppe som vil bli direkte berørt av et eventuelt vern, og at initiativ som medfører restriksjoner mot yrkesfiske bør avklares med fiskeriinteressene på et så tidlig stadium i planprosessen som mulig.

Kommunen svarte at det er vanskelig å følge dette rådet, at mange ulike interesser skal veies mot hverandre, og at interesseavveiningen skal skje med utgangspunkt i havressurslovens formål hvor forskriften blir hjemlet. Kommunen ba i brev av 8.4.2019 Fiskeridirektoratet om å sende saken på høring.

Bakgrunn for Fiskeridirektoratets ønske om at kommuner etablerer hummerfredning:

Alle regler for hummerfiske, herunder fredning, blir fastsatt av staten. Vi mener imidlertid det er viktig å legge til rette for en utvikling der kommuner og andre interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessene i samarbeid med Fiskeridirektoratet. Fiskeridirektoratets begrunnelse for å invitere kommuner til å ta kontakt, er at gode prosesser på lokalt nivå kan igjen sikre at vedtakene får god lokal forankring.

Fiskeridirektoratet region Sør har fått oversendt et forslag til fredningsområde for hummer etter at det har vært på lokal høring i Søgne kommune og vedtatt i kommunestyret. Kommunen har nå bedt Fiskeridirektoratet om å sende det vedtatte forslaget på høring.

Vi vurderer derfor det innkomne forslaget ut fra de retningslinjene som kunngjort av Fiskeridirektoratet i vårt oppslag datert den 29.1.2014:

1. Fiskeridirektoratet har oppfordret interesserte kommuner til å ta kontakt.

Fiskeridirektoratet legger vekt på at det er viktig å legge til rette for en utvikling der kommuner og lokale interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessene i samarbeid med Fiskeridirektoratet.

Vi har ikke registrert at Søgne kommune har tatt kontakt med Fiskeridirektoratet før etter at kommunen sendte over sitt endelige forslag til fredningsområde. Fiskeridirektoratets regionskontor har derfor ikke kommet med noen med råd og innspill underveis i prosessen.

2. Retningslinjer som vil bli lagt til grunn for valg av område:

a) Til det foreslåtte området:

Fiskeridirektoratet legger vekt på at det må være en god hummerbestand i området som velges ut, med godt vannmiljø og varierte bunnforhold:

Torvefjorden og Høllefjorden er ifølge lokale informanter «søylefjorder». Det er leire- og mudderbunn i store deler av dette området. Det har heller ikke foregått hummerfiske der på mange år. Vi kan derfor ikke se at det er sannsynliggjort at det er en rimelig god hummerbestand i det foreslåtte området.

Vi har presisert at formålet med vernet er å bevare og styrke hummerbestanden, og at eventuelle andre verneformål ikke blir vektlagt når område velges. Flere av de som har

gitt høringssvar har vært opptatt av at leppefisk og torsk også blir fredet. Dette er ikke noe som Fiskeridirektoratet legger vekt på i vår vurdering av det foreslåtte hummerfredningsområdet.

Vi vektlegger videre at foreslåtte områder ikke bør være for små, ei heller for store. Som retningslinje bør arealet være mellom 0,5 og 4,9 kvadratkilometer. Arealet i det foreslåtte området er på om lag syv kvadratkilometer, Dvs betydelig større enn det som Fiskeridirektoratet har anbefalt i sine retningslinjer.

b) Til prosessen:

Fiskeridirektoratet har anbefalt at kommunen sender sin beslutning om å ta initiativ over til Fiskeridirektoratets regionskontor. Regionskontoret har ikke mottatt noen slik beslutning. Derfor har Fiskeridirektoratet heller ikke deltatt i det videre arbeidet med å utarbeide forslag til områder, kartlegge fiskeriaktivitet, vurdere eventuelle interessemotsetninger og holde lokal høring.

Fiskeridirektoratet kunne ha bidratt med informasjon om fiske. I tillegg har vi anbefalt som retningslinje at yrkesfiskere aktive fritidsfiskere vil være gode informanter i prosessen med å identifisere egnede områder for hummeren. Fiskeridirektoratet finner imidlertid at kommunen ikke har fulgt retningslinjen om å bruke yrkesfiskere og aktive fritidsfiskere. Fiskeridirektoratet registrerer også at yrkesfiskerne har meldt inn alternative forslag som de mener er bedre egnet for hummerfredning, men at disse forslagene ikke har blitt vurdert av kommunen eller synliggjort på annen måte i den lokale høringen.

Oppsummering og konklusjon:

Fiskeridirektoratets begrunnelse for å invitere kystkommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer, er en ambisjon om at kommunene kan bidra til gode lokale prosesser som til sammen bidrar et nettverk av lokale fredningsområder.

Fiskeridirektoratet legger i sin vurdering vekt på at lokal kunnskap blir benyttet, at informasjonsarbeid og høringer dokumentert og at bredden i arbeidet er tilstrekkelig til at alle relevante interesser - og dermed eventuelle interessemotsetninger - er kartlagt.

I høringssvarene fra den lokale høringen har vi merket oss at det er tydelig interessemotsetning hos yrkesfiskernes organisasjon (Kristiansand og Søgne Fiskerlag) mot det foreslåtte området og at Fiskerlaget har prøvd å foreslå alternativer uten å at dette har blitt lyttet til. Uten aksept hos yrkesfiskerne er det usikkert om det foreslåtte området vil være så godt forankret at reglene vil bli fulgt uten at det må brukes mye ressurser på kontroll.

Det forslaget vi har mottatt fra Søgne kommune avviker på flere punkt fra de retningslinjene som Fiskeridirektoratet har i sin invitasjon til kommunene datert den 29.1.2014. Det foreligger ingen begrunnelse for hvorfor kommunen har unnlatt å følge våre retningslinjer.

Etter en total vurdering finner Fiskeridirektoratet region Sør at forslaget ikke er tilstrekkelig dokumentert til at vi kan behandle det videre eller sende det ut på høring.

Med hilsen

Erik Ludvigsen
seksjonssjef

Kari Grundvig
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:
Søgne kommune

Postboks 1051

4682 SØGNE

